

Protokoll nr 1

Toimumise koht: Keskkonnaministeerium, Narva mnt 7a, Tallinn

Osalejad: Jahindusnõukogu liikmed
Tõnu Traks – Keskkonnaministeerium (esimees)
Margus Puust – Eesti Jahimeeste Selts
Mait Värk – Eesti Talupidajate Keskliit
Peep Männil – Keskkonnateabe Keskus
Ando Eelmaa – Eesti Erametsaliit
Aigar Kallas – Riigimetsa Majandamise Keskus
Harri Valdmann – Tartu Ülikool
Andres Onemar – Keskkonnaamet
Alo Ling – Jahiühistu Pistrik
Priit Piilmann – Eesti Jahimeeste Selts
Helmer Jõgi - Riigikogu

Külalised ja eksperdid
Jaanus Tamkivi (Keskkonnaministeerium)
Kaarel Roht (Keskkonnaministeerium)
Egon Niitsee (Keskkonnaministeerium)
Andres Talijärv (Keskkonnaministeerium)
Marku Lamp (Keskkonnaministeerium)

Puudusid: Jahindusnõukogu liikmed
Jaanus Elts – Eesti Keskkonnaühenduste Koda
Taavi Veskimägi - Riigikogu
Tiit Randveer – Eesti Maaülikool

Päevakord:

1. Avasõnad
2. Keskkonnaministri sõnavõtt
3. Jahinduse arengukava täitmine
4. Uue jahiseaduse eelnõu tööversiooni tutvustamine ja arutelu
5. Kokkuvõte

1. Tõnu Traks tutvustas päevakorda ja pidas oluliseks kujundada nõukogu seisukoht uue jahiseaduse eelnõu kohta.

2. Keskkonnaminister Jaanus Tamkivi rõhutas uue jahiseaduse koostamise vajadust ja pidas oluliseks eelnõu esitamist Riigikogule enne suvepuhkuse algust. Ministeeriumi seisukoht on, et edaspidi peaks riigi roll jahindusliku tegevuse korraldamisel vähenema.

Uus seadus tuleb üles ehitada selliselt, et maaomanikud ja jahimehed on motiveeritud ise sisulisi kokkuleppeid sõlmima. Riigiametnike roll ei ole klaarida jahimeeste ja maaomanike igapäevaseid probleeme. Tänapäevane olukord on selline, et Eestis ringi sõites peab isegi minister lahendama jahinduse igapäevaprobleeme. See viitab selgelt kehtivate regulatsioonide puudulikkusele. Riigi roll jahinduse korraldamisel on ka tulevikus oluline, aga selle vajadus tuleb kriitiliselt üle vaadata ja viia vastavusse demokraatliku riigi põhimõtetega.

3. Egon Niitsee tegi kokkuvõtte jahinduse arengukava täitmisest. Arengukava rakendusplaanist on tänaseks ellu viidud kaks jahiseaduse muudatust, mis on seotud riigi hallatavate jahipiirkondade reorganiseerimisega ning riigi haldusülesannete ülesandimisega kolmandale sektorile. Koostatud on analüüs jahimaade korraldamise otstarbekuse kohta, mille kohaselt tuleb ümber vaadata senine jahiulukite ohjamismudel.

Jahinduse arengukavas kirjeldatud probleemide lahendamiseks ja püstitatud eesmärkide saavutamiseks on algatatud uue jahiseaduse eelnõu koostamine. Muudatuste keskmes on jahiulukite tekitatud kahjustuste temaatika, millele lahenduste leidmine eeldab arengukavas kirjeldatud meetmete, nagu maaomanike jahiõiguse laiendamine ja jahiulukite ohjamispõhimõtete muutmine, elluviimist. Uue jahiseaduse vastuvõtmine on eelduseks ka teiste arengukavas kirjeldatud tegevuste teostamiseks.

Arengukavas ette nähtud muud analüüsid on teostanud keskkonnaministeerium ja tulemused kirjutatakse lahti jahiseaduse eelnõu seletuskirjas. Vastavalt Vabariigi Valitsuse määrusele „Õigustloovate aktide koostamise normitehnika eeskiri“, peab seaduse eelnõu seletuskiri sisaldama seaduse sätetega kaasnevate sotsiaalsete, keskkonnakaitseliste jt mõjude põhjalikku analüüsi. Muuhulgas tuuakse välja teiste riikide praktika ja viidatakse varasemalt koostatud uuringutele ja statistikale.

4. Egon Niitsee tutvustas uue jahiseaduse eelnõu tööversiooni (lisatud).

Eesti Jahimeeste Selts: Praeguse eelnõu juures on kõige suuremaks probleemiks jahimeeste teadmatus, kui kalliks muutub edaspidi jahindus. Ilmselt on vajalik, et keskkonnaministeerium esitab vastava analüüsi ja prognoosid. Meie hinnangul toovad kavandatud muudatused kaasa jahimeeste arvu vähenemise. EJS ei saa sellele seaduse eelnõule alla kirjutada, kuna jahipidamise maksumus jahimehele läheb liiga suureks. Seaduse jõustumise tähtaeg 1. jaanuar 2010 on ebareaalne ning seadus tuleks kiirustades tehtud ja kõiki osapooli mitteametlikult. Seega tuleks aeg maha võtta ja keskenduda vajalikele analüüsidele. Sealhulgas tuleks koostada arengukavas ette nähtud analüüs oma kinnisasjal väikeuluki jahti korraldava maaomaniku õiguste laiendamise kohta.

Eesti Erametsaliit: Me ei kujuta hästi ette, et tänases Eestis ühiskonnas on vajalik riiklikult reguleeritud hindu. Seda enam, et mingisuguse hobi hind peaks olema riiklikult reguleeritud. See tundub üsna absurdne. Turg määrab hinna vastavalt sellele, kui võrdkeegi on võimeline jahindusse panustama. Me oleme aastakümneid olnud olukorras, kus jahimeestest palju suurem grupp – maaomanikud - on pidanud kandma jahindusega seotud kulud, mis on kaugelt suuremad kui jahimeestel. Kuidas me saame toetada kellegi hobi ettevõtlusega saadava sissetulekut arvel. See on põhiseaduse vastane. Tegelikult me peaksime nägema kaugemale. Rindejoon ei ole jahimeeste ja maaomanike vahel. See rindejoon on väljaspool. Ühiskonnas on pigem rohkem jahivastaseid, kui pooldajaid. Jahiõiguse andmine maaomanikule tagab jahinduse pikaajalise säilimise. Siinkohal peaks

jahimehed ja maaomanikud koostööd tegema. Jahimeestel ei ole kohustus jahti pidada ja sellest loobumine annab võimaluse maaomanikega kauplemiseks. On täiesti selge, et jahimehed ei suuda kunagi kinni maksta ulukite tekitatud kahju. Suur osa sellest jääb nagunii maaomanike kanda. Kokkulepe saabub turul, kus on nõudlus ja pakkumine. Selliselt toimub kõik meie ümber Euroopas. Kui EJS distantseerib ennast protsessist, siis meil on sellest väga kahju. Oleme tõsiselt häiritud. Me oleme teinud juba üle aasta tihedat koostööd ja teinud kompromisse. Sealjuures maaomanikud on teinud rohkem kompromisse ja meil on praegu selg vastu sein. Jahimehed on saanud olulisi privileege, sh haldusleping jms. Me kuuleme seda, kuidas uus jahiseadus ohustab hobi. Kui hobi hakkab üle jõu käima, siis tuleb see lõpetada. Õigusriigis ei tohi seada kaalukaasile hobi ja ettevõtlust. Me oleme täna hoidnud tagasi laviini maaomanike rahulolematusest ja ei ole tahtlikult lasknud sellel vohada, et jätkuks konstruktiivne koostöö. Kui uus jahiseadus ei jõustu järgmine aasta, siis me viime selle asja koos liitlastega kohtusse. Jätkame niikaua, kuni Riigikohus otsustab, et praegune jahindus ei arvesta maaomanike huvidega. Aga sellest kaotab kõige rohkem Eesti jahimees. Kokkuvõttes, Eesti Erametsaliidu volikogu kiitis heaks seaduse eelnõu põhimõtted ning edaspidine vaidlus võiks toimuda detailide üle.

Eesti Talupidajate Keskliit: Seaduse eelnõu põhipunktid on vastuvõetavad ja eelnõu menetlemist tuleb jätkata.

Riigimetsa Majandamise Keskus: Meie huvi on normaalselt metsa kasvatada ja üle mõistliku piiri ulatuvad kahjud tuleb hüvitada. Milline on jahimaa kasutamise hind, see sõltub kokkuleppes jahimeestega. Esimeses järjekorras tuleks analüüsida jahimeeste võimekust. Me ei taha kaasa minna selle jutuga, et paljud Eesti jahimehed on sunnitud peale seaduse jõustumist püssi nurka viskama. Jahimeestel ei ole vaja karta, et RMK ajab n-ö pilli lõhki. Seda ei ole juhtunud teistes riikides, kus jahindus on korraldatud nii nagu ministeerium plaanib. Me oleme koostanud analüüsi selle kohta, kui palju läheb RMKle maksma tänaste kahjude heastamine ehk kahjustatud kultuuride taastamine. Kasutasime metsakorraldusjuhendis toodud metoodikat, ehkki see on mõnevõrra subjektiivne. Kokku teeb see 17,1 mln kroon. Kui see jagada RMK majandatavate metsade pindala, teeb see 25,2 kr/ha. Sealjuures ei ole arvestatud metsakultuuri tekkest kuni selle hukkumiseni metsamaa tootlikkusest saamata jäänud tulu. On arvestatud vaid kultuuri taastamisega seotud kulud. Need numbrid on vaid lähtekoht läbirääkimiste alustamiseks EJSga. Jahimaa kasutamise hind peaks tulevikus sõltuma kahjude hulgast. Kui kahjud puuduvad, ei ole RMKl põhjust tasu küsida. Seetõttu on oluline, et süsteem oleks paindlik.

Keskkonnaministeerium: Jahimaa kasutamise eest tasu võtmine on otseselt seotud ulukikahjustuste korvamisega. Näiteks sellist mõtet, et RMK kasvatab metsa selleks, et põtradel süüa oleks, on väga raske maha müüa. Me oleme täna teinud sellise näo, et kartul, vili ja mets ei maksa midagi ja jahiulukid võivad seda vabalt tarbida. Tuleb anda võimalus hobiga ja äriga tegelevatele isikutele kokkuleppimiseks. Teisi alternatiive on raske leida. Eesmärk on kahjusid ära hoida, mitte jahimaa kasutamise eest tasu maksta. Seda saab teha ulukite arvukuse reguleerimisega. Printsip on see, et ülemäärased kahjud tuleb omanikule hüvitada, või õigemini, ulukite arvukus tuleb hoida talutavuse piires. Kõik see saab toimuda läbi kokkulepete. Millisel viisil saab analüüsida maaomanike ja jahimeeste kokkuleppeid?

5. Tõnu Traks tegi istungi kokkuvõtte, mille kohaselt enamus jahindusnõukogu liikmetest kiitis heaks uue jahiseaduse eelnõu tööversiooni põhipunktid ning peetakse vajalikuks

protsessi jätkamist. EJS jäi jätkuvalt eriarvamusele, kuna puudub selge ülevaade seaduse jõustumisega kaasnevatest mõjudest.

Otsustati: Kiita heaks uue jahiseaduse põhipunktid ning jätkata seaduse menetlemist.

Juhataja: Tõnu Traks

Protokollija: Egon Niitsee

Lisa 1: Jahiseaduse eelnõu

Saata: jahindusnõukogu liikmed